

Mi a böjti fegyelem a Katolikus Egyházban?

Az Egyházi Törvénykönyv alapján a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia a böjti fegyelmet az alábbiakban határozta meg:

1.) Szigorú böjti nap van hamvazószerdán és nagypénteken. E napokon a hústilalom mellett háromszor szabad étkezni, és egyszer szabad jóllakni. A böjt megtartása kötelező minden katolikus hívő számára, aki a 18. életévét betöltötte, de a 60. évét még nem kezdte meg. A hústilalom vonatkozik mindazokra, akik a 14. életévüket már betöltötték.

2.) Nagyböjt péntekjein a húseledeltől való megtartóztatás kötelező mindazok számára, akik a 14. életévüket már betöltötték.

3.) Egyszerű bűnbánati nap van az év többi péntekén. Ez megtartható a hústól való megtartóztatással vagy egyéb bűnbánati cselekedettel (önmegtagadás, jócselekedet végzése, imádság...)

4.) Amennyiben egyháziilag parancsolt ünnep, vagy hazánkban megtartott egyházi, illetve világi ünnep péntekre esik, híveinknek felmentése van a bűnbánati nap kötelezettsége alól.

Böjtölt-e Jézus?

Jézus is böjtölt. Mielőtt megkezdte volna nyilvános működését, kiment a pusztába, és negyven nap és negyven éjjel böjtölt (Mt 4,2; Lk 4,2). Jézus azért böjtölt, hogy megmutassa, hogy a böjt által fel tudjuk venni az ördög ellen a küzdelmet. „Ez a fajzat nem úzhető ki másképp, csak imádsággal és böjttel.” (Mk 9,29). Az Újszövetségben a farizeusok gyakran böjtöltek látványosan, ez azonban a külsőség veszélyét hordozta magában. Jézus többször is felemelte szavát a képmutatás ellen.

Miért tizennégy stációból áll a keresztút?

A ferencesek már a 14. században jártak tizennégy állomásos keresztutat Jeruzsálemben. Az idők során sokféle számú stációval állítottak keresztutat (héttől egészen negyvenhárom állomásig), a 18. században a Szentszék a tizennégy stációsat fogadta el, és ehhez kapcsolt búcsút.

kérdezz-felelek a Nagyböjtről

Mi a böjt fogalma?

- tágabb értelemben: minden erkölcsi indítóokból eredő önmegettagadást, főként érzéki élvezetektől való megtartóztatást jelent;
- szűkebb értelemben: az étkezésben megnyilvánuló önfenntartási ösztön megfékezését az önuralom gyakorlása céljából;
- vallási értelemben: mint önmegettagadást a mértékletesség erényének körébe tartozik s hármast szolgál: a testi vágyak megfékezését, a bűnbánat kifejezését s a lélek felemelkedését.

Mi a Nagyböjt?

A Húsvétot megelőzi egy negyven napos bűnbánati időszak, a Nagyböjt. Ennek latin neve (Quadra-gesima) magyarul negyvenet jelent. Ez egyrészt a böjti időszak hosszát jelzi, másrészt szent szám. A Bibliában gyakori a negyvenes szám. A vízözönt megelőzően negyven napig ömlött az eső a földre. A választott nép negyven évig élt a pusztában. Mózes negyven napig tartózkodott a Sínai hegyen. Illés negyven napig vándorolt a Hórebbe. Jónás negyven napos böjtöt hirdetett Ninivében. Nyilvános működésének kezdetén Jézus is negyven napig böjtölt. Föltámadása után negyven napig tartózkodott a Földön.

A Nagyböjt elnevezés arra az időszakra vonatkozik, mely hamvazószerdától húsvét éjszakájáig, a feltámadási szertartásig tart.

Milyen hosszú a nagyböjti időszak?

Ha összeszámoljuk a napokat, meglepve tapasztaljuk, hogy a nagyböjti időszak valamiért mégsem negyven, hanem negyvenhat napos! Az okot a régmúltban kell keresnünk. Már az őske-resztény egyházban böjtot rendeltek „az Úr halálától feltámadásáig” tartó időre, általában két napra. E két nap azonban teljes böjt volt, tehát semmit sem volt szabad enni. Az ezt megelőző négy napra pedig kenyéren, són és vízen való böjtölést írtak elő. A 325-ös níceai zsinat már hat hétben (42 nap) szabta meg a Nagyböjtot, de mivel vasárnap nem böjtöltek, ez csak 36 napot jelentett. A VII. században hozták előre a Nagyböjt kezdetét az első vasárnap előtti szerdára, hogy meglegyen a negyven nap böjt, azaz, ha a vasárnapokat is beleszámoljuk negyvenhat naposra duzzad a böjti időszak. A keleti egyházban nyolc hetes a Nagyböjt, ugyanis ott régen szombaton sem böjtöltek, így ez is meghosszabbította.

Mi történik Hamvazószerdán?

Hamvazószerda a nagyböjt első napja. A szentmisén az előző évi virágvasárnapi szentelt barkából készült hamut a miséző pap megszenteli, az eléje járuló híveket pedig megjelöli ezekkel a szavakkal: „Emlékezzél ember, hogy porból vagy és porrá leszel!”, vagy „Tartsatok bűnbánatot és higgyetek az Evangéliumban!” A hamu az elmúlásnak természetes jelképe – ha csak e világgal töltekezünk, így járunk. Aki hittel elfogadja Istent Teremtőjének, Urának, Atyjának, aki bűnbánatot tud tartani, újra dönt, de most már Isten szeretete mellett, és így kifejezi hitét, az az ember örökké élni fog, mert Istenben él.

Mit nevezünk Nagyhétnek?

A húsvétot megelőző nagyböjt utolsó hete a nagyhét, mely virágvasárnapkal kezdődik és húsvétvasárnapkal ér véget. Virágvasárnap, Jézus Jeruzsálembé való bevonulásának emlékére, barkaszentelést és körmenetet tartanak a templomokban. Az egyházban a nagyhét rendeltetése, hogy megemlékezzünk Krisztus szenvedéseiről. Ezen a héten ér véget a 40 napos böjt, és újjászületik a természet.

A Nagyhét csütörtöke, Nagycsütörtök a keresztény hagyomány szerint az utolsó vacsora napja, amikor Jézus a Getsemáné-kertben búcsút vett tanítványaitól és felkészült az áldozatra. A püspöki székesegyházakban délelőtt olajszentelési misét tartanak, amelyen a főpásztor együtt misézik az egyházmegye papjaival, megszenteli a keresztelendőket és a betegek olaját, valamint a krizmát. A papság megújítja szenteléskor tett ígéreteit. Este minden templomban szentmisével emlékeznek az utolsó vacsorára, az Oltáriszentség alapítására. Az esti szentmise sajátos szertartása a lábmosás és az oltárfosztás, amikor eltávolítják az oltár minden díszét és a hívek csendben, elbocsátás nélkül távoznak a templomból. Ezen a napon megszűnik a harangozás, a közismert szólás szerint: – „a harangok Rómába mennek” –, legközelebb nagyszombaton szólalnak meg újra. Ez a nap egyben Jézus szenvedésének kezdete is.

Nagypéntek Jézus kereszthalálának emléknapja, a legnagyobb böjt és gyász ideje. Ezen a napon az Egyház nem mutat be szentmisét egészen a nagyszombati feltámadási liturgiáig. A nagypénteki szertartásnak három fő része van: igeliturgia olvasmányokkal és egyetemes könyörgésekkel; hódolat a szent kereszt előtt; áldozási szertartás.

Mit tanít Jézus a böjtről?

„Amikor böjtöltök, ne legyetek komorak, mint a képmutatók. Kerves arccal böjtölnek ugyanis, hogy meglássék rajtuk. Bizony mondom nektek: megkapták jutalmukat. Te, amikor böjtölsz, illatosítsd be fejedet és mosd meg arcodat, hogy ne az embereknek mutasd böjtölésedet, hanem Atyádnak, aki a rejtekben jelen van. Atyád, aki a rejtekben is lát, megfizet neked.” (Mt 6,16-18). Jézus szemében a böjt a gyász jele, tanítványai azonban nem gyászolhattak, mert Őbenne az üdvösség ideje köszöntött be. Jézus halála után a tanítványok böjtöltek, mert az Ő második eljövetelére vártak. Így a böjt új értelmet nyert, nem a gyász és vezeklés jele lett, hanem az eljövendő Úrra való várakozásé.